

Værsgo - her kan du læse, hvordan det står til med de ældres tænder, sagde medlemmerne af ældretandplejeudvalget Horsens, da de i går afleverede rapporten til socialudvalgsformand, Karsten Bjerregaard (tv). Efter ham ses tandlægerne Johan Lund, Peter Gotfredsen, Jørgen Petersen og Sv. Aage Holm. Sidste medlem af gruppen, tandlæge Ib Bechmann, var ikke til stede.

Utilfredse tandlæger: De ældre passer ikke tænderne ordentligt

Ud af 8039 ældre over 65 år er de 5305 tandløse og dem der har egne tænder svigter tandlægen, viser ny rapport fra ældretandplejeudvalget

- De ældre er ikke selv klar over det. De siger ofte, at det går udmærket med tænderne eller proteser. Men sagen er, at de har vænnet sig til en bestemt protese eller til en tandkødssmerter, siger en gruppe tandlæger, der har undersøgt tænderne hos de ældste horsensianere, og afleveret resultatet i form af en rapport til ældreudvalget i kommunen.

- Hvis politikerne vil bevilge pengene, vil vi kunne forbedre tandsundheden hos de ældre betydeligt, siger tandlægerne i rapporten. Pengene, som det hele drejer sig om, mener børnetandpleje-kontoen.

Ikke store beløb

- Her er der jo ikke brug for så store beløb, netop fordi børnetandlægerne har arbejdet så effektivt, at børnene i dag har stærke tænder og ingen huller.

- Derfor mener vi, tiden er inde, hvor der bevilges penge til ældretandpleje, sagde praktiserende tandlæge i Horsens, Jørgen Petersen, da rapporten blev afleveret til socialudvalgsformand, Karsten Bjerregaard og vicekontorchef på pensionskontoret i Horsens, H. E. Hansen. Det skete i går over en kop kaffe i ældrebukikken, Nørregade 6.

Udvalget består af lederen af den kommunale børnetandpleje i Horsens, Sv. Aa. Holm, børnetandlæge Peter Gotfredsen og de tre privatpraktiserende tandlæger, Johan Lund, Ib Bechmann og Jørgen Petersen.

Glemmer uoverensstemmelser

De har tænkt sig at glemme, at der er uoverensstemmelser på landsplan mellem de privatpraktiserende og de offentligt ansatte børnetandlæger i øjeblikket.

- Vi har haft et fortrinligt samarbejde og kan sagtens finde sammen om en ældretandpleje her i Horsens Kommune, hvis politikerne kan finde penge til det, siger de to parter.

Udbredt tandløshed

Gruppen, der har arbejdet fra april til oktober, konkluderer i rapporten, at det står særdeles dårligt til med de ældres tænder.

De skriver bl.a.:

- Der er tale om udbredt tandløshed. De fleste har på et tidligt tidspunkt fået trukket deres egne tænder ud og går ofte med en tandprotese i mange år, uden at få den justeret.

Kun en tredjedel har egne tænder i munden, og dem, der er tilbage, er præget af mange huller og svære tandkødslidelser.

Underlødige og sukkerholdig mad

Ud fra det, konkluderer tandlægerne i rapporten, at det fører andre problemer med sig for de ældre. De får problemer med at tygge, og spiser alt for dårlig og usund mad. De undgår grov, fiberig kost, fordi de ikke kan tygge den. I stedet lever de af underlødige og sukkerholdig mad. Og det har naturligvis betydning for den al-

mindelige sundhedstilstand, skriver tandlægerne.

Landsundersøgelser har vist, at 66 procent af ældre over 65 år er tandløse. Det svarer til, at 5305 ud af 8039 personer over 65 år i Horsens er tandløse. Tilbage er kun 2734 ældre i Horsens, der har bevaret deres egne tænder, når de er nået over de 65.

Så skulle man tro, at tandlægerne i Horsens kunne regne med, at de godt 2700, der har tænder, også kommer til tandlægerne. Men det gør de ikke.

Undersøgelsen fortæller, at kun 1709 af dem går til tandlæge, svarende til 62,5 procent.

Tandlægerne er derfor ude efter de ældre, der svigter dem, og kommer i rapporten med forslag til, hvordan det lader sig gøre.

Mobile tandlæger

Rent praktisk mener tandlægerne, at det kan være for svært for mange ældre og handicappede at komme til klinikkerne, der ofte ligger på anden eller tredje sal. Derfor må tandlægerne gøre mere mobile, og kommunen må ofre penge på mobilt system, der kan rykke ud i hjemmene og på institutionerne.

Offentlig hjælp

De ældre skal, ifølge tandlægerne, have større mulighed for at få offentlig hjælp til at gå til tandlæge.

Det kan ske ved ændring af sygesikringsloven, de sociale pensionslove samt bistandsloven, skriver tandlægerne. Kommunen skal ifølge rapporten bruge penge på opsøgende arbejde. Det

vil sige forsøge at finde de ældre, der går udenom tandlægerne.

Og til forebyggende arbejde, hvor de ældre lærer noget om sund og rigtig hjemmetandpleje. Der skal også penge til selve behandlingen og til en eventuel transportordning.

Tandlægerne foreslår, at civilforsvaret eller brandvæsenet går med i arbejdet ved at køre de gangbesværede til og fra tandlægen.

Sådan har tandlægerne samlet de mange ideer i rapporten og bundet den ind i håbets grønne farve.

Herefter har ældretandplejeudvalget udspillet sin rolle, og det er politikernes tur til at vurdere, hvor meget, der skal ofres på de ældres tænder.

Samarbejde

Det var Horsens Byråds ældreudvalg, der nedsatte arbejdsgruppen i april 1985.

Og hvis der bliver en kommende ældretandplejeordning er der hermed lagt op til et samarbejde imellem de privatpraktiserende og de offentligt ansatte tandlæger i Horsens. Uden hensyntagen til den opsplittelse der er sket på landsplan mellem grupperne. De stod tidligere i samme fagforening, men er netop splittet op i to. Blandt andet fordi de ikke kunne blive enige om, hvem der skal tjene penge på at ordne de ældres tænder.

De kliniske tandteknikere i Horsens har netop bekræftet, at de er positivt indstillet overfor rapporten, og at de gerne vil være med i et eventuelt kommende koordinationsudvalg for tandplejen i Horsens Kommune. (bak)